

Grib ind!

af Sylvester Bbaale

Hvad gør man, når man overværer et overfald og er bange for selv at blive offer?

Fornylig oplevede jeg, at blive overfaldet på Christianshavns Torv. Jeg var lige steget af bussen, og netop som jeg får krydset vejen, begynder jeg at høre tilråb fra den modsatte side af gaden. "Fucking nigger, din fucking nigger!" bliver der råbt.

Jeg stopper først lidt op - forundret over, om jeg nu hørte rigtigt, men vælger at begive mig langsomt videre i håb om, at den tilråbende gruppe, tre unge mænd, blot vil passere mig. Det skete ikke.

De krydser vejen og går direkte til angreb på mig med slag, spark og med ordene "fucking nigger" stadigt rindende ud af deres munde. Jeg får heldigvis afværget de værste slag og hiver febrilsk cykler ud af deres stativer for at få noget imellem mig og gerningsmændene, der tydeligvis er påvirket af stoffer. Med lidt afstand imellem os, griber jeg chancen til at råbe ad forbipasserende, at jeg ikke kender dem, der slår på mig, ikke ved hvem de er, og jeg bliver overfaldet.

Men der var ingen hjælp at hente.

De forbipasserende grupperinger rystede blot på hovederne og gik videre, som intet var hørt eller set. En gruppe drenge kommer på et tidspunkt hen og spørger, hvad der sker. Overfaldsmændene råber "Han er en fucking nigger, og hvis I ser ham på Staden skal I smadre ham!" Drengene svarer "Nå okay" og går videre - forbi mig på vejen og siger til mig, at det nok ikke er den bedste idé at vise mig på Staden (!)

I mellemtiden har en del beboere åbnet deres vinduer, vel på grund af den larmende gadeorden, mens folk på Christianshavns Torv har stået og set passivt til. Få var nytilkomne, mens mange var nogle, jeg netop var steget af bussen sammen med, og som derfor havde overværet hele overfaldet.

Til mit held bar overfaldsmændene ingen våben, og i det mindste var der en, som ringede til politiet, der kom mig til undsætning.

Jeg har efterfølgende fået mange søde og helhjertede tilkendegivelser. Venner og venners venner er forfærdede, vrede og forargede.

Forfærdede over det fysiske overfald, der kunne have endt så meget værre, at man end ikke tør tænke så langt.

Vrede over, at 'den slags' kan ske, at racisme faktisk er en del af dagligdagen for en stor del 'danskere af anden etnisk herkomst', som jeg med min baggrund så politisk korrekt beteges som.

Forargede over, at ingen greb ind, men så på eller bare gik fordi og lod forbrydelsen fortsætte uantastet. "Jeg forstår ikke, at folk vender det blinde øje til," siger stort set alle.

Og det, der står tilbage som det værste, er faktisk netop den oplevelse af at være helt alene blandt de mange forbipasserende.

Mens slagene haglede ind over mig fra alle sider, kørte desperate råb om hjælp inde i mig. Hvor blev de af, alle de mennesker, der var til stede? Folk i de åbne vinduer, der overværede overfaldet fra første parket i deres lune stuer? Den hærdebrede vagtmand foran Seven-Eleven? De unge mænd, der blot råbte, at jeg nok skulle holde mig ude af Fristaden? De ventende ved stoppestedet? Alle disse passive tilskuere - nød de synet, eller var de bange?

Svaret får jeg selvfølgelig aldrig. Måske kan forklaringen søges i fænomenet "Bystander effect", som beskriver en tendens, mennesket åbenbart har til at hytte sig selv, når de overværer en

farlig situation. Men denne form for 'flugt', som psykologer også kalder en "diffusion af ansvar", er en instinktiv reaktion, og vores instinkter kan tæmmes, når vi får anvist handlemuligheder.

Passiviteten – eller flugten - er jo fornuftig, når man ikke ved, hvad man skal stille op. "Jeg ville være bange for mit eget liv," siger mange, og det er jo helt forståeligt.

Så hvad kan man faktisk gøre? Hvad ville være en hjælp og hvad ville virke?

Mine egne umiddelbare bud er først og fremmest selvfølgelig at tilkalde politiet, men desuden også højlydt at gøre opmærksom på, at de netop er blevet tilkaldt. I det hele taget råbe eller skrig højt, lave larm, som kan aflede overfaldsmandens opmærksomhed og give offeret et pusterum og måske en mulighed for at slippe væk. Tilskuerne fra vinduerne kunne smide poser med vand ned – eller pottedplanter, noget, der afleder med larm. Er I flere til stede, så saml jer og løb brølende hen mod voldspersonerne.

Og selv om en håndfuld gode råd ikke dæmper op for den samfundsmæssige uorden, der har fostret racisme og hadforbrydelser, kunne jeg godt tænke mig en kampagne, der kan give os som forbipasserende et handleberedskab, som vi kan sætte ind med i selve situationen. For i sidste ende er det kun i fælleskab, vi sammen kan komme hadforbrydelser og anden vold til livs i vores offentlige rum.

Jeg håber, at det er noget, som politi og andre med viden og indsigt vil hjælpe med at sætte i værk. Behovet er der. Og næste gang er det ikke sikkert, jeg slipper med livet i behold.